

Nr 234.

Godkänd av första kammaren den 6 maj 1944.

Godkänd av andra kammaren den 6 maj 1944.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till naturastipendier åt studerande vid universiteten och vissa högskolor m. m. jämte i ämnet väckt motion.

(Statsutskottets utlåtande nr 93.)

Till Konungen.

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln (punkt 89) föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som bleve riksdagen förelagd, till Gemensamma universitetsändamål: Stipendier åt studerande vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska mediko-kirurgiska institutet för budgetåret 1944/45 beräkna ett reservationsanslag av 184 700 kronor.

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t vidare å kapitalbudgeten (bilaga 6, punkt 12) föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som bleve riksdagen förelagd, till Statens lånefond för universitetsstudier för budgetåret 1944/45 beräkna ett investeringsanslag av 420 000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 122, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 18 februari 1944, föreslagit riksdagen att dels till Gemensamma universitetsändamål: Naturastipendier åt studerande vid universiteten och vissa högskolor å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln för budgetåret 1944/45 anvisa ett reservationsanslag av 240 000 kronor, dels ock till Statens lånefond för universitetsstudier å kapitalbudgeten under statens utlåningsfonder för budgetåret 1944/45 anvisa ett investeringsanslag av 450 000 kronor.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehått motionen II: 461, vari hemställts, att riksdagen i anslutning till Kungl. Maj:ts proposition nr 122 måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt utredning och förslag i syfte att utsträcka de i propositionen nr 122 föreslagna åtgärderna till alla statliga och statsunderstödda högskolor.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår förordade riksdagen år 1939 i samband med att riksdagen beslöt inrättande vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska institutet av statsstipendier i form av fri bostad och fri kost att en undersökning verkställdes angående behovet av liknande stipendier vid andra högskolor. Departementschefen har — under erinran om att kanslern för rikets universitet redan samma år framlade anbefalld utredning i ärendet — framhållit, att statsfinansiella skäl hittills lagt hinder i vägen för en dylik utvidgning av stipendieverksamheten.

I likhet med departementschefen anser riksdagen, att ifrågakvarande un-

derstödsform visat sig ändamålsenlig och att tiden nu synes vara inne för en utsträckning av tillämpningsområdet för verksamheten. I anslutning till vad i motionen II: 461 anförts vill riksdagen framhålla, att det synes riksdagen principiellt riktigt, att de studerande vid olika läroanstalter av högskolekaraktär komma i åtnjutande av understöd från statens sida enligt i stort sett likartade grunder. Av statsfinansiella skäl synes det emellertid nödvändigt att en utvidgning av den här berörda understödsverksamheten sker successivt och riksdagen har liksom departementschefen funnit att bärande skäl blivit anförda för att utvidgningen nu begränsas till de enskilda högskolorna i Stockholm och Göteborg, vilka för närvarande icke åtnjuta statliga studiestipendier i någon form. Riksdagen utgår ifrån att Kungl. Maj:t alltjämt har sin uppmärksamhet riktad på frågan om införandet av omförmälda stipendieform jämväl vid andra högskolor.

För beredande av erforderliga medel för inrättandet av naturastipendier vid omförmälda två enskilda högskolor har anslaget till naturastipendier för nästa budgetår i enlighet med departementschefens förslag höjts med 55 300 kronor till 240 000 kronor. Det må ankomma på Kungl. Maj:t att fördela dessa anslagsmedel på de särskilda läroanstalterna. Riksdagen har icke funnit något att erinra mot vad departementschefen föreslagit beträffande grunderna för stipendiernas åtnjutande samt i fråga om inrättandet av särskilda stipendienämnder för Stockholms och Göteborgs högskolor..

Såsom departementschefen framhållit synes det naturligt att i samband med inrättandet av naturastipendier vid nyssnämnda enskilda högskolor även vidga möjligheterna att erhålla lån ur statens lånefond för universitetsstudier på motsvarande sätt. Riksdagen har därför för lån för studier under läsåret 1945/46 vid Stockholms högskola och Göteborgs högskola anvisat anslag av respektive 20 000 kronor och 10 000 kronor eller tillhopa 30 000 kronor. Vidare har riksdagen härutöver anvisat ett belopp av 70 000 kronor för ökande av anslaget till universitetsstudielånefonden, vilket alltså för nästa budgetår uppförts med $(350\,000 + 30\,000 + 70\,000 =)$ 450 000 kronor.

Vad departementschefen i övrigt anført har icke givit riksdagen anledning till erinran eller yttrande.

Riksdagen anmäler alltså, att riksdagen *dels* till Gemensamma universitetsändamål: Naturastipendier åt studerande vid universiteten och vissa högskolor för budgetåret 1944/45 under åttonde huvudtiteln anvisat ett reservationsanslag av 240 000 kronor, *dels ock* till Statens lånefond för universitetsstudier för budgetåret 1944/45 under statens utlåningsfonder anvisat ett investeringsanslag av 450 000 kronor.

Stockholm den 6 maj 1944.

Med undersätlig vörtnad.
